

Społeczeństwo informacyjne w Polsce

WPROWADZENIE

Niniejsza informacja sygnałna, opracowana na podstawie wyników badania GUS *Wskaźniki społeczeństwa informacyjnego w Polsce*, przeprowadzonego w latach 2011 i 2012, prezentuje podstawowe dane dotyczące wykorzystywanych przez przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe technologii informacyjno-komunikacyjnych, e-handlu i e-administracji.

Badaniem wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach objęto podmioty o liczbie pracujących co najmniej 10 osób¹. Badaniem w gospodarstwach domowych objęto gospodarstwa z przynajmniej jedną osobą w wieku 16-74 lata, z wyjątkiem osób mieszkających w gospodarstwach zbiorowych, takich jak: domy studenckie, hotele robotnicze, domy opieki społecznej, zakony, szpitale, koszary, zakłady karne itp. Odsetki mogą nie sumować się na 100%, ponieważ w wielu pytaniach w ankiecie istniała możliwość wybrania więcej niż jednej odpowiedzi.

Przedsiębiorstwa

W 2012 r. komputery wykorzystywało 95% przedsiębiorstw, w tym prawie wszystkie podmioty duże. Dostęp do Internetu posiadało 93% przedsiębiorstw. Największy wzrost w skali roku (o 4,7 pkt proc.) odnotowano w dostępie do wąskopasmowych łączy bezprzewodowych, mimo to najczęściej przedsiębiorstwa korzystały z łączy szerokopasmowych (82%). W 2012 r. 41% przedsiębiorstw zadeklarowało, że wyposaża swoich pracowników w urządzenia umożliwiające mobilny dostęp do Internetu.

Systematycznie wzrasta odsetek pracowników używających komputer (do poziomu 43% w 2012 r.). Obserwuje się istotne różnicowanie regionalne tego wskaźnika. Dystans dzielący województwo o najwyższym odsetku pracowników wykorzystujących komputer (mazowieckie) w stosunku do województwa o najniższym wskaźniku (warmińsko-mazurskie), pomimo że zmniejszył się w 2012 r. w porównaniu z rokiem poprzednim (o 6,4 pkt proc.), nadal jest wysoki (27,7 pkt proc.).

¹ Podmioty prowadzące działalność gospodarczą zaklasyfikowaną według PKD 2007 do następujących sekcji: C – przetwórstwo przemysłowe, D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, F – budownictwo, G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, H – transport i gospodarka magazynowa, I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, J – informacja i komunikacja, K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa, L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (bez działu 75 – działalność weterynaryjna), N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, z sekcji S – pozostała działalność usługowa, grupa 95.1 – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

W 2012 r. zwiększył się w skali roku również wskaźnik przedsiębiorstw posiadających własną stronę internetową. Największy wzrost (o 3,2 pkt proc.) odnotowano wśród przedsiębiorstw małych. Ponad 50% firm wykorzystywało stronę internetową w celu prezentacji katalogów wyrobów i usług. W 2011 r. blisko jedna piąta przedsiębiorstw składała zamówienie przez sieci komputerowe, a co dziesiąta otrzymywała zamówienia przez Internet. Z e-administracji w 2011 r. korzystało 90% przedsiębiorstw, przy czym tę formę kontaktu z administracją publiczną stosowały prawie wszystkie firmy duże oraz 97% przedsiębiorstw średnich.

Gospodarstwa domowe

Odsetek gospodarstw domowych posiadających komputer systematycznie wzrasta. W 2012 r. 73% gospodarstw z co najmniej jedną osobą w wieku 16-74 lata było wyposażonych w komputer. W latach 2008-2012 zwiększał się również odsetek gospodarstw posiadających dostęp do Internetu, osiągając w 2012 r. poziom 71%, przy czym 67% gospodarstw korzystało z łączny szerokopasmowych. Zarówno w przypadku posiadania komputera, jak i dostępu do Internetu poziom odsetka jest zróżnicowany w zależności od typu gospodarstwa, miejsca zamieszkania oraz stopnia urbanizacji. Zdecydowanie częściej posiadanie komputera oraz dostęp do Internetu deklarowały gospodarstwa z dziećmi, gospodarstwa z dużych miast oraz z terenów o wysokim stopniu zurbanizowania. Główną przyczyną nieposiadania dostępu do Internetu w 2012 r. był brak potrzeby korzystania, którą wskazało 57% gospodarstw.

Najczęstszym miejscem korzystania z komputera oraz Internetu w 2012 r. był dom (odpowiednio 61% i 59%), natomiast głównym powodem korzystania z sieci było wysyłanie i odbieranie poczty elektronicznej (51%) oraz wyszukiwanie informacji o towarach lub usługach (48%). Wzrósł odsetek osób korzystających z e-administracji (do 32% w 2012 r.), z których co czwarta osoba wyszukiwała informacje na stronach administracji publicznej.

W 2012 r. w celu łączenia się z Internetem poza miejscem zamieszkania lub pracy najczęściej korzystano z przenośnych komputerów (18%) oraz laptopów, notebooków i netbooków (17%). Wzrasta zainteresowanie zamawianiem towarów i usług przez Internet. W 2012 r. 30% osób zadeklarowało, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających okres rozpoczęcia badania zamawiało w taki sposób różnego rodzaju dobra, najchętniej ubrania i sprzęt sportowy. Spośród użytkowników komputerów najczęściej kiedykolwiek wykonywaną czynnością podczas korzystania z komputera było kopiowanie oraz przenoszenie pliku lub folderu (76%), natomiast w przypadku korzystania z Internetu – używanie wyszukiwarki Internetowej (96%).

W 2012 r. osoby korzystające z Internetu w sprawach związanych ze zdrowiem przede wszystkim wyszukiwały informacje o chorobach i ich symptomach (25%). Tylko 4% osób korzystających z Internetu umawiało się na wizytę lekarską oraz zamawiało produkty związane ze zdrowiem.

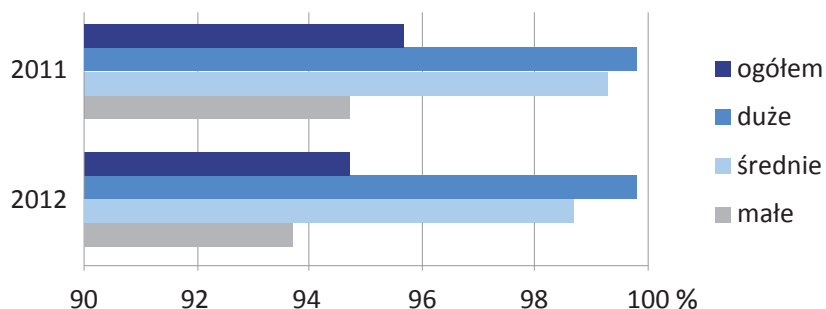
I. WYKORZYSTANIE TECHNOLOGII INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH

Wyniki prezentuje się według wielkości przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa MAŁE to firmy, w których liczba pracujących wynosi 10-49 osób, przedsiębiorstwa ŚREDNIE – 50-249 osób, przedsiębiorstwa DUŻE – 250 i więcej osób.

Wyposażenie przedsiębiorstw w komputery ²

W 2012 r. udział przedsiębiorstw wykorzystujących komputery w Polsce wyniósł 94,7% i nieznacznie spadł w porównaniu do roku poprzedniego (o 1,0 pkt proc.).

Wykres 1. Przedsiębiorstwa wykorzystujące komputery według klas wielkości

Korzystanie z Internetu

Tabl.1. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu według województw [%]

Wyszczególnienie	2011	2012
Polska	93,9	93,2
Dolnośląskie	94,7	95,0
Kujawsko-pomorskie.....	95,8	93,5
Lubelskie	96,0	94,4
Lubuskie.....	95,7	93,9
Łódzkie.....	91,5	91,6
Małopolskie	94,0	90,7
Mazowieckie.....	95,4	95,4
Opolskie.....	91,1	91,8
Podkarpackie	93,8	91,2
Podlaskie	95,6	92,3
Pomorskie	94,0	92,9
Śląskie	93,9	94,9
Świętokrzyskie	85,6	90,3
Warmińsko-mazurskie	93,7	91,7
Wielkopolskie.....	92,4	92,1
Zachodniopomorskie	94,9	93,1

² KOMPUTER OSOBISTY to urządzenie elektroniczne służące do automatycznego przetwarzania informacji przedstawionych cyfrowo. Komputer osobisty jest wyposażony w klawiaturę do wprowadzania danych, procesor do ich przetwarzania, pamięć do przechowywania danych i monitor do ich wyświetlania. Pojęcie to obejmuje komputery stacjonarne i urządzenia przenośne (laptopy, notebooki, nettopy), komputery kieszonkowe (palmtopy, PDA), smartphony (iPhone, BlackBerry), natomiast nie obejmuje komputerów zintegrowanych z innymi urządzeniami na jednej płycie montażowej.

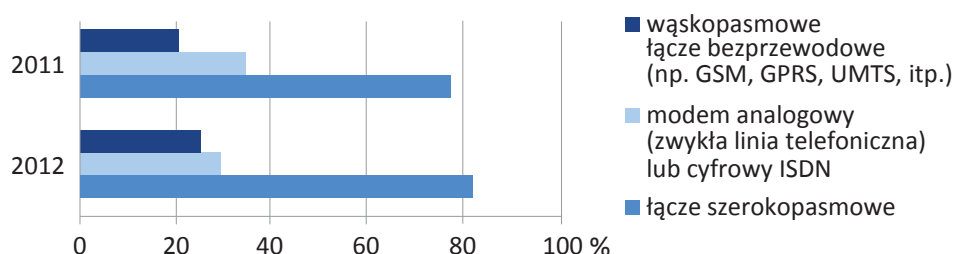
Najwyższy odsetek przedsiębiorstw z dostępem do Internetu odnotowano w województwie mazowieckim (95,4%), natomiast najniższy – w województwie świętokrzyskim (90,3%).

Wartość wskaźnika wyższą niż średnio w kraju osiągnięto w sześciu województwach.

Połączenia internetowe

Efektywna komunikacja możliwa jest dzięki odpowiednim łączom dostępowym, zwłaszcza szerokopasmowym³. Sposób dostępu do Internetu jest coraz łatwiejszy. W dobie szybkiego rozwoju technicznego, korzystanie z Internetu odbywa się już nie tylko za pomocą tradycyjnego komputera PC, ale również poprzez telefon komórkowy.

Wykres 2. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu według rodzaju łączy

Coraz częściej w przedsiębiorstwach korzysta się z Internetu poprzez łącze szerokopasmowe (81,9% przedsiębiorstw w 2012 r. wobec 77,5% w 2011 r.). Mniej popularne są wąskopasmowe łącza bezprzewodowe, chociaż udział przedsiębiorstw korzystających z Internetu za ich pomocą również wzrósł w skali roku (o 4,7 pkt proc. do 25,4%). Naturalną tendencją związaną z rozwojem nowych technologii jest obserwowany spadek wykorzystania modemu analogowego lub cyfrowego.

Pracujący wykorzystujący komputery

Wzrasta odsetek pracowników, dla których komputer staje się narzędziem pracy. W 2012 r. udział pracowników wykorzystujących komputery w pracy wyniósł 42,8% (wobec 42,3% w 2011 r.), przy czym największy odsetek odnotowano w województwie mazowieckim (57,1%), a najmniejszy – w województwie warmińsko-mazurskim (29,4%).

Do 2012 r. dystans między najniższym, a najwyższym wskaźnikiem zmniejszał się. Jednak w 2011 r. odsetek pracowników wykorzystujących komputery w województwie mazowieckim znacznie wzrósł, przy jednoczesnym spadku w województwie o najmniejszej wartości tego wskaźnika (warmińsko-mazurskim).

³ POŁĄCZENIE SZEROKOPASMOWE — rodzaj połączenia, które cechuje się dużą szybkością przepływu informacji mierzoną w setkach kb/s (kilobitów na sekundę) lub w Mb/s (megabitach na sekundę). Dostęp szerokopasmowy umożliwiają technologie z rodziny xDSL (ADSL, SDSL itp.), sieci telewizji kablowej (modem kablowy), łącza satelitarne, połączenia bezprzewodowe przez modem 3G lub 3G handset w technologii UMTS, CDMA2000-1xEVDO, HSDPA.

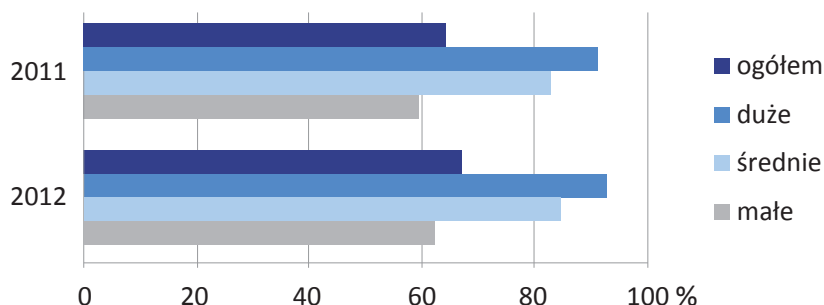
Tabl. 2. Pracownicy wykorzystujący komputery według województw [%]

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Polska	35,9	39,1	40,1	42,3	42,8
Dolnośląskie	31,6	37,3	38,4	39,5	42,3
Kujawsko-pomorskie	28,3	31,8	33,8	35,1	33,9
Lubelskie	28,7	33,1	34,4	38,0	36,6
Lubuskie	25,3	27,6	30,0	28,8	29,8
Łódzkie	29,3	31,9	33,3	38,4	38,1
Małopolskie	34,2	38,2	37,7	39,8	41,4
Mazowieckie	52,7	54,8	51,0	57,8	57,1
Opolskie	28,8	31,2	29,2	29,9	31,0
Podkarpackie	27,6	31,3	35,6	34,3	35,5
Podlaskie	28,0	31,2	37,6	37,1	36,9
Pomorskie	32,8	36,7	41,5	43,0	43,4
Śląskie	31,0	33,9	36,8	37,7	39,2
Świętokrzyskie	28,2	33,3	33,8	34,0	34,7
Warmińsko-mazurskie	22,3	25,2	28,5	23,7	29,4
Wielkopolskie	31,2	35,0	36,8	38,0	39,2
Zachodniopomorskie	28,3	30,6	33,9	36,5	36,1

Strona WWW

Wskaźnik przedsiębiorstw posiadających własną stronę internetową systematycznie wzrasta. W 2012 r. wyniósł on 67,6% i był wyższy o 2,9 pkt proc. w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Wykres 3. Przedsiębiorstwa posiadające własną stronę internetową według klas wielkości

Tabl. 3. Przeznaczenie stron internetowych w przedsiębiorstwach [%]

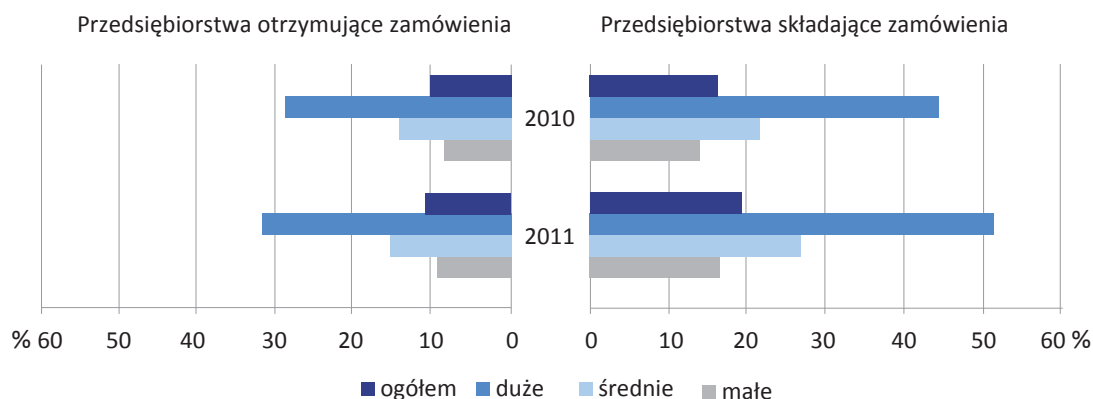
Wyszczególnienie	2011	2012
Prezentacja katalogów wyrobów lub usług . . .	46,9	51,4
Zapewnienie ochrony danych osobowych lub homologacja bezpieczeństwa	30,6	31,3
Umożliwienie użytkownikom zamawiania produktów według własnej specyfikacji . . .	11,4	11,0
Prezentacja informacji o wolnych stanowiskach pracy i umożliwienie przesyłania dokumentów aplikacyjnych	12,4	15,4
Sprawdzanie stanu realizacji zamówienia on-line	9,3	10,1
Zamawianie lub rezerwacja on-line	11,6	15,1
Personalizacja zawartości strony dla stałych użytkowników	8,1	7,7

Biorąc pod uwagę fakt, iż rzetelna informacja na stronach internetowych podmiotów gospodarczych zwiększa szanse marketingowe, firmy coraz częściej prezentują swoje katalogi wyrobów i usług na stronach WWW, zastępując tym samym tradycyjną reklamę. W 2012 r. 51,4% przedsiębiorstw korzystało z tej formy prezentacji swoich wyrobów i usług (wobec 46,9% w 2011 r.). Często wykorzystywaną funkcjonalnością strony internetowej jest również zapewnienie ochrony danych osobistych lub homologacja bezpieczeństwa.

Handel elektroniczny ⁴

Wykorzystanie Internetu w handlu daje możliwość dotarcia do szerokiej grupy konsumentów, prezentacji własnych wyrobów i usług oraz umożliwia zawieranie transakcji zarówno krajowych, jak i transgranicznych.

Wykres 4. Przedsiębiorstwa składające i otrzymujące zamówienia poprzez sieci komputerowe

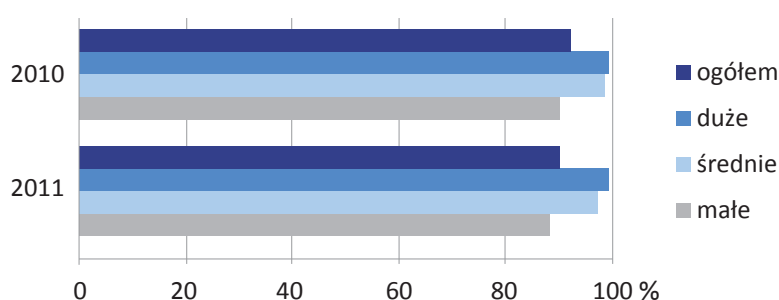
⁴ HANDEL ELEKTRONICZNY (e-handel) – obejmuje transakcje przeprowadzane przez sieci oparte na protokole IP oraz przez inne sieci komputerowe, a także przy zastosowaniu standardu elektronicznej wymiany danych EDI. Towary i usługi są zamawiane elektronicznie, ale płatność i dostawa zamówionego towaru lub usługi mogą być dokonane w dowolnej formie (także poza siecią). Zamówienia otrzymane przez telefon, faks lub w formie wiadomości e-mail nie są traktowane jak handel elektroniczny.

Przedsiębiorstwa prowadzące handel za pośrednictwem sieci komputerowych częściej dokonywały zakupów niż sprzedaży. W 2011 r. prawie dwukrotnie więcej firm składało zamówienia przez Internet niż je otrzymywało.

Elektroniczna administracja publiczna ⁵

Korzystanie z e-administracji zapewnia przedsiębiorcom oszczędność czasu poprzez możliwość wypełniania i odsyłania dokumentów drogą on-line oraz pozwala na bieżące śledzenie zmian w przepisach i aktach prawnych umieszczanych na stronach administracji publicznej.

Wykres 5. Przedsiębiorstwa korzystające z e-administracji według wielkości klas

Tabl. 4. Przedsiębiorstwa korzystające z e-administracji według celów [%]

Wyszczególnienie	2010	2011
Pozyskiwanie informacji.....	80,9	78,0
Pobieranie formularzy	81,1	79,7
Odsyłanie wypełnionych formularzy.....	86,7	82,4
Uzyskanie dokumentów przetargowych i specyfikacji w elektronicznym systemie zamówień publicznych	24,5	27,2

W 2011 r. najczęściej przedsiębiorstwa wykorzystywały Internet do kontaktu z administracją w celu odsyłania wypełnionych formularzy (ponad 80% firm), natomiast najrzadziej – do uzyskiwania dokumentów przetargowych i specyfikacji (ponad jedna czwarta podmiotów).

⁵ E-administracja – to stosowanie technologii informatycznych w administracji publicznej. Wiąże się to ze zmianami organizacyjnymi i nowymi umiejętnościami służb publicznych, które mają poprawić jakość świadczonych przez nie usług.

Mobilny dostęp do Internetu wykorzystywany w celach biznesowych

W 2012 r. 41,1% przedsiębiorstw wyposażało swoich pracowników w urządzenia przenośne umożliwiające mobilny dostęp do Internetu. Najczęściej były one wykorzystywane do pozyskiwania informacji z Internetu (39,4%), uzyskania dostępu do poczty elektronicznej przedsiębiorstwa (36,6%) oraz uzyskania dostępu i modyfikacji dokumentów przedsiębiorstwa (20,5%).

Tabl. 5. Przedsiębiorstwa wyposażające swoich pracowników w urządzenia przenośne pozwalające na mobilny dostęp do Internetu według celów ich wykorzystania w 2012 r. [%]

Klasy wielkości	Pozyskiwanie informacji z Internetu	Dostęp do poczty elektronicznej przedsiębiorstwa	Dostęp i modyfikacja dokumentów przedsiębiorstwa	Wykorzystanie dedykowanych aplikacji biznesowych
Ogółem	39,4	36,6	20,5	13,2
Małe	33,8	31,1	16,7	9,9
Średnie	57,1	53,9	31,4	22,5
Duże	86,8	85,4	57,5	49,6

II. WYKORZYSTANIE TECHNOLOGII INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNYCH W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH I WŚRÓD OSÓB INDYWIDUALNYCH

Wyniki prezentuje się według klasy miejsca zamieszkania: DUŻE MIASTA – o liczbie mieszkańców przekraczającej 100 000, MNIEJSZE MIASTA – do 100 000 mieszkańców i OBSZARY WIEJSKIE, a także według stopnia urbanizacji: obszary o WYSOKIM, ŚREDNIM i NISKIM stopniu zurbanizowania ⁶.

Wyposażenie gospodarstw domowych w komputery

W 2012 r. ponad 7 na 10 gospodarstw domowych miało w domu przynajmniej jeden komputer ⁷. Odsetek gospodarstw wyposażonych w komputery wzrósł w skali roku o 2,1 pkt proc. do 73,4%.

⁶ Obszar o WYSOKIM stopniu zurbanizowania – zbiór sąsiadujących ze sobą jednostek terytorialnych (lub pojedyncza jednostka terytorialna), z których każda ma gęstość zaludnienia wyższą niż 500 mieszkańców na 1 km², a ogólna liczba ludności wynosi przynajmniej 50 000 mieszkańców. Obszar o ŚREDNIM stopniu zurbanizowania – zbiór sąsiadujących ze sobą jednostek terytorialnych (lub pojedyncza jednostka terytorialna), z których każda ma gęstość zaludnienia wyższą niż 100 mieszkańców na 1 km² i jednocześnie albo ogólna liczba ludności zbioru wynosi co najmniej 50 000 mieszkańców albo sąsiaduje on z obszarem gęsto zaludnionym. Obszar o NISKIM stopniu zurbanizowania – zbiór sąsiadujących ze sobą pozostałych jednostek terytorialnych. W przypadku zbioru jednostek terytorialnych o ogólnej powierzchni mniejszej niż 100 km², który ze względu na gęstość zaludnienia i liczbę ludności powinien zostać zaliczony do obszarów o niskim stopniu urbanizacji, ale jest całkowicie otoczony przez obszar gęsto lub średnio zaludniony to uważa się go za część odpowiednio obszaru o wysokim lub średnim stopniu urbanizacji.

⁷ KOMPUTER OSOBISTY – komputer przeznaczony dla jednego użytkownika. Pojęcie to obejmuje komputery stacjonarne i urządzenia przenośne (laptopy, netbooki). Do komputerów zalicza się także niewielkie urządzenia podręczne PDA (np. palmtopy) jeśli nie posiadają funkcjonalności telefonu komórkowego. Inne urządzenia mogące pełnić funkcje komputerów ze względu na swoje właściwości, np. smartfony lub telefony PDA w badaniu gospodarstw domowych nie są wliczane do komputerów osobistych.

W zależności od typu gospodarstwa domowego wyposażenie w komputery jest zróżnicowane. Gospodarstwa domowe z dziećmi znacznie częściej posiadały w domu komputer niż gospodarstwa bez dzieci. W miastach więcej gospodarstw było wyposażonych w komputery, w porównaniu do gospodarstw z terenów wiejskich. Analizując dostęp do komputera pod względem miejsca zamieszkania, największy wzrost odsetka gospodarstw posiadających komputery w stosunku do roku poprzedniego odnotowano w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców (o 4,1 pkt proc. do 79,2%). Na obszarach wysoko zurbanizowanych było więcej gospodarstw domowych, które posiadały komputery (77,5%) niż na obszarach o niskim stopniu urbanizacji (68,8%).

W latach 2008-2012 najszybszy wzrost odsetka gospodarstw domowych wyposażonych w komputery obserwowano w grupach charakteryzujących się najniższym poziomem tego wskaźnika. Wśród gospodarstw domowych bez dzieci wskaźnik wyposażenia w komputery rósł szybciej (średnio o 6,8 pkt proc. rocznie) niż wśród gospodarstw domowych z dziećmi (4,1 pkt proc.). Podobnie, wśród gospodarstw domowych na obszarach wiejskich odsetek gospodarstw posiadających komputer w domu wzrastał znacznie szybciej (średnio 7,1 pkt proc. rocznie) niż wśród gospodarstw w dużych miastach (5,5 pkt proc.) i mniejszych miastach (4,6 pkt proc.).

Tabl. 6. Wyposażenie gospodarstw domowych w komputery [%]

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	58,9	66,1	69,0	71,3	73,4
Według typu gospodarstwa					
Gospodarstwa domowe z dziećmi ^a	80,7	86,6	90,8	93,6	94,6
Gospodarstwa domowe bez dzieci ^a	48,3	55,7	58,2	60,4	62,8
Według klasy miejsca zamieszkania					
Duże miasta	64,0	71,5	72,9	75,1	79,2
Mniejsze miasta	59,6	66,3	70,3	71,1	71,4
Obszary wiejskie	52,8	60,2	63,7	67,1	69,4
Według stopnia urbanizacji					
Wysoki	63,0	71,0	72,6	74,8	77,5
Średni	57,7	66,4	67,9	72,1	73,0
Niski	54,7	60,6	65,4	67,3	68,8

^a Poniżej 16 lat.

Dostęp do Internetu

W 2012 r. dostęp do Internetu posiadało 70,5% gospodarstw domowych. Odsetek ten był wyższy o 3,9 pkt proc. niż w poprzednim roku. Był on zróżnicowany w zależności od typu gospodarstwa, klasy i stopnia urbanizacji miejsca zamieszkania. Zdecydowanie częściej dostęp do Internetu w domu posiadały gospodarstwa domowe z dziećmi (91,5%) niż bez dzieci (60,0%). Zarówno w dużych miastach, jak i na obszarach wysoko zurbanizowanych odsetek gospodarstw posiadających dostęp do Internetu kształtował się na podobnym poziomie i wynosił odpowiednio 75,8% i 74,8%.

W okresie ostatnich pięciu lat największy wzrost dostępności do Internetu zaobserwowano w gospodarstwach domowych z dziećmi (o 30,1 pkt proc.). Ze względu na klasę miejsca zamieszkania odsetek gospodarstw domowych z Internetem najbardziej zwiększył się na obszarach wiejskich (o 30,0 pkt proc.), na których dostęp do Internetu jest najniższy.

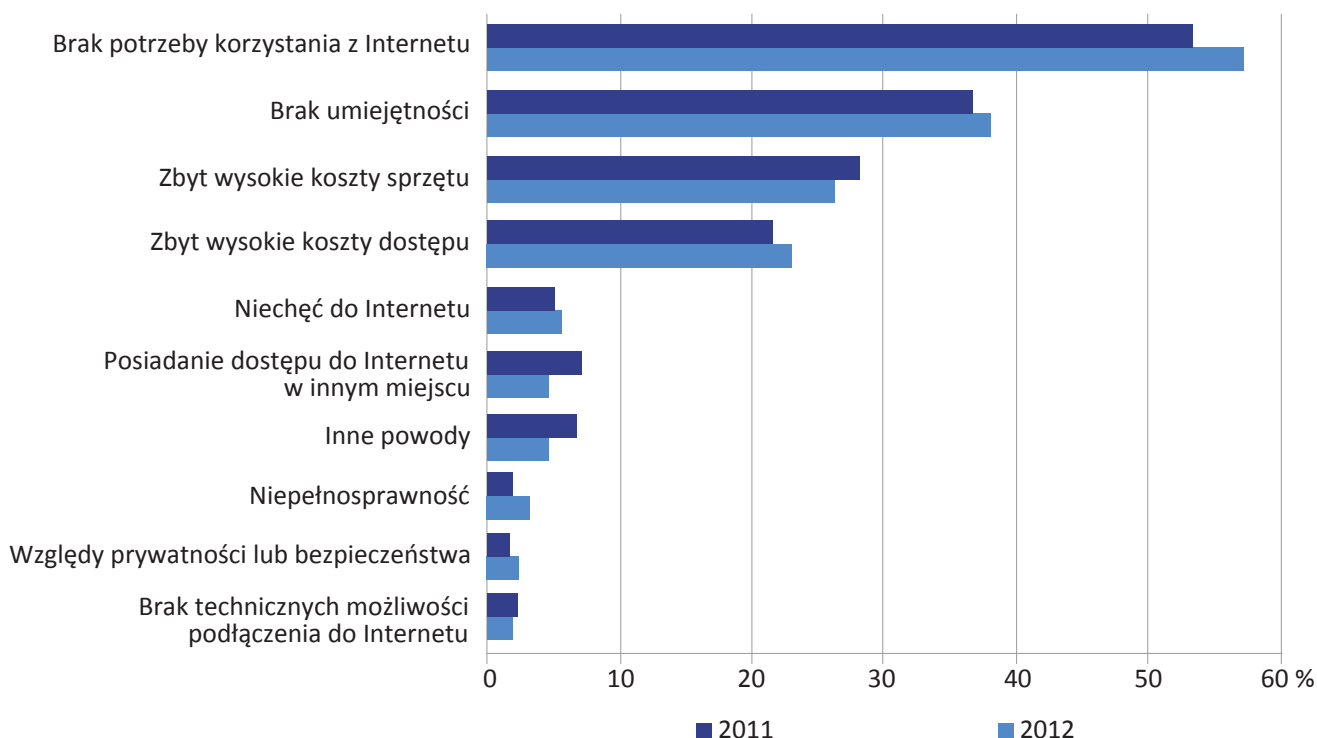
Tabl. 7. Dostęp do Internetu w gospodarstwach domowych [%]

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	47,6	58,6	63,4	66,6	70,5
Według typu gospodarstwa					
Gospodarstwa domowe z dziećmi ^a	61,4	75,3	82,9	88,3	91,5
Gospodarstwa domowe bez dzieci ^a	40,9	50,7	53,7	56,0	60,0
Według klasy miejsca zamieszkania					
Duże miasta	56,0	65,1	68,8	71,6	75,8
Mniejsze miasta	50,3	59,8	65,1	67,0	69,5
Obszary wiejskie	36,1	50,5	56,2	61,2	66,1
Według stopnia urbanizacji					
Wysoki	54,8	64,5	68,1	71,0	74,8
Średni	44,5	58,3	61,9	68,0	70,6
Niski	40,7	52,2	58,8	61,6	65,5

^a Poniżej 16 lat.

W 2012 r. za najczęstszą przyczynę nieposiadania dostępu do Internetu w domu, tak jak przed rokiem, wskazano brak potrzeby korzystania z niego (57,2%). Drugim istotnym powodem był brak odpowiednich umiejętności (37,9%). Zbyt wysokie koszty sprzętu to również stosunkowo często wymieniana przeszkoda w posiadaniu dostępu do sieci w domu, jednak odsetek osób wskazujących tę barierę zmniejszył się w porównaniu z rokiem poprzednim (z 28,4% do 26,6%). Prawie 23% gospodarstw domowych nie posiadało dostępu do Internetu z powodu zbyt wysokich kosztów podłączenia do tej sieci.

Wykres 6. Powody braku dostępu do Internetu w domu (w % gospodarstw bez dostępu do tej sieci)

Połączenia internetowe

Wzrasta odsetek gospodarstw domowych korzystających z Internetu poprzez szerokopasmowe łącze internetowe. W porównaniu do 2011 r. udział ten zwiększył się o 5,9 pkt proc. do 67,0%, przy czym tendencje wzrostową odnotowano we wszystkich analizowanych kategoriach.

W 2012 r. 87,8% gospodarstw domowych z dziećmi oraz ponad połowa gospodarstw bez dzieci posiadała w domu szerokopasmowe łącze internetowe (przed rokiem odpowiednio 81,7% i 51,0%). Gospodarstwa domowe w dużych miastach i na terenach wysoko zurbanizowanych częściej posiadały szerokopasmowy dostęp do Internetu niż gospodarstwa na obszarach wiejskich i o niskim stopniu urbanizacji.

Tabl. 8. Szerokopasmowy dostęp do Internetu w gospodarstwach domowych [%]

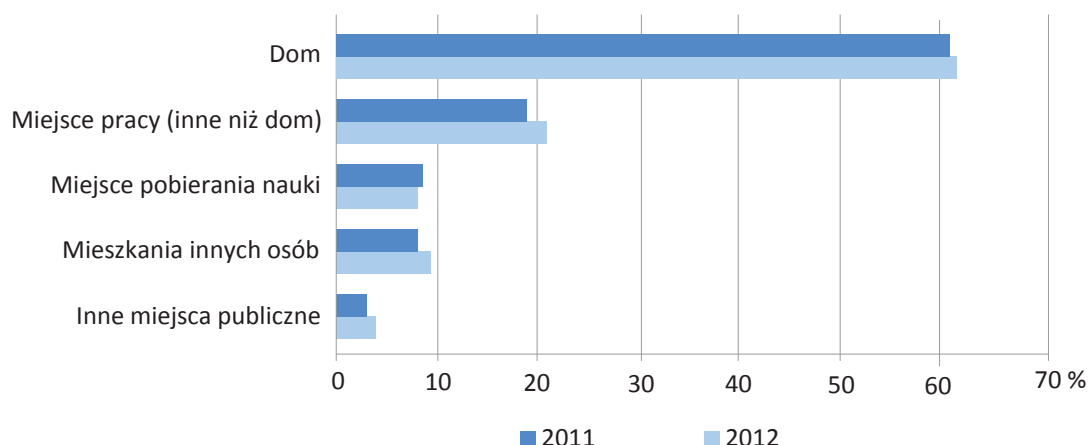
Wyszczególnienie	2011	2012
Ogółem	61,1	67,0
Według typu gospodarstwa		
Gospodarstwa domowe z dziećmi ^a	81,7	87,8
Gospodarstwa domowe bez dzieci ^a	51,0	56,6
Według klasy miejsca zamieszkania		
Duże miasta	67,8	74,3
Mniejsze miasta	62,0	66,0
Obszary wiejskie	53,4	60,5
Według stopnia urbanizacji		
Wysoki	66,6	72,1
Średni	60,3	68,1
Niski	55,3	60,8

a Poniżej 16 lat.

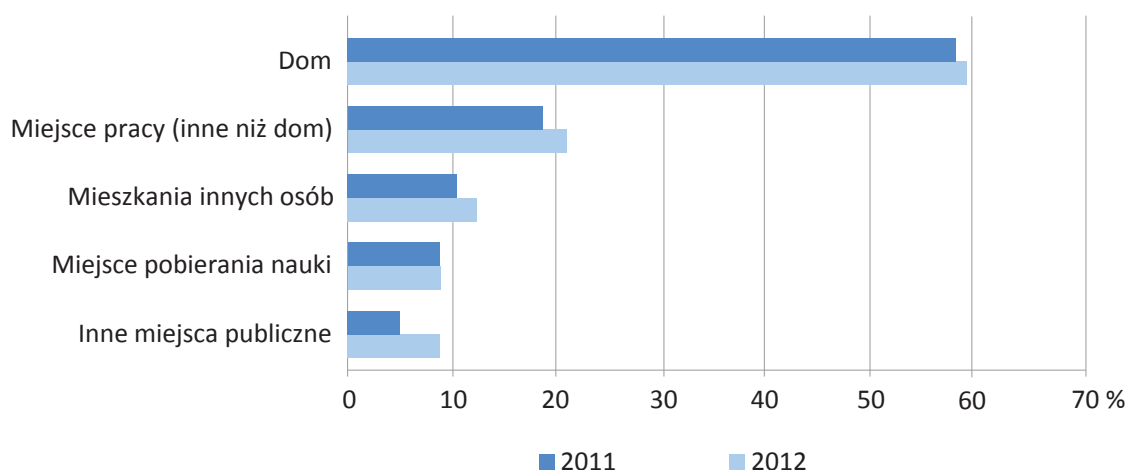
Miejsce korzystania z komputera i Internetu

Podobnie jak przed rokiem, w 2012 r. najwięcej osób korzystało z komputera i Internetu w domu (odpowiednio 61,1% i 59,3%). Ponad jedna piąta respondentów deklarowała użytkowanie z komputera i Internetu w miejscu pracy. Znaczny wzrost w skali roku zanotowano wśród osób korzystających z Internetu w innych miejscach publicznych – o 3,5 pkt proc. do 8,5%. Liczba osób korzystających z Internetu w mieszkaniach innych osób zwiększyła się o 2,2 pkt proc. do 12,3%.

Wykres 7. Odsetek osób korzystających z komputera w ciągu ostatnich 3 miesięcy według miejsca

Wykres 8. Odsetek osób korzystających z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy według miejsca

Cele korzystania z Internetu

W okresie 5 ostatnich lat odsetki internautów wykorzystujących sieć w poszczególnych celach prywatnych systematycznie wzrastały. Jedynie odsetek osób korzystających z internetowych serwisów dotyczących usług związanych z podróżowaniem i zakwaterowaniem zmalał w 2012 r. i osiągnął poziom niższy o 1,6 pkt proc. niż w 2008 r. Głównym powodem korzystania z Internetu jest nadal wysyłanie i odbieranie poczty elektronicznej oraz udział w czatach i forach dyskusyjnych. W 2012 r. ponad połowa osób korzystała z Internetu w celu wysyłania i odbierania poczty elektronicznej. Prawie 48% osób korzystało z Internetu w celu poszukiwania informacji o towarach i usługach. Udział w czatach deklarowało 42,9% respondentów (o 2,9 pkt proc. mniej niż przed rokiem), a blisko jedna trzecia populacji korzystała z usług bankowych oraz uzupełniała w Internecie wiedzę. Najmniejszym zainteresowaniem cieszyło się wykorzystanie Internetu w celu sprzedaży towarów lub usług; wskaźnik ten nie przekroczył 10%.

Tabl. 9. Osoby korzystające z Internetu w sprawach prywatnych w ciągu ostatnich 3 miesięcy

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
	w % populacji				
Osoby korzystające z Internetu ogółem	49,0	55,7	58,8	62,0	62,3
Osoby korzystające z Internetu w celu:					
wysyłania, odbierania poczty elektronicznej	38,0	45,0	47,8	50,4	51,1
telefonowania przez Internet, odbywania wideokonferencji	17,3	19,9	20,0	21,4	24,1
udziału w czatach, grupach lub forach dys- kusyjnych, korzystania z komunikatorów internetowych, tworzenia i czytania blogów oraz korzystania z serwisów społecznościowych	.	.	42,1	45,8	42,9
wyszukiwania informacji o towarach lub usługach	32,6	28,7	39,2	44,5	47,5
korzystania z serwisów dotyczących usług związanych z podróżowaniem i zakwatero- waniem	14,6	14,3	17,4	19,2	12,4
słuchania radia, oglądania TV przez Internet	18,0	18,9	22,0	23,4	28,9
pobierania programów komputerowych . . .	12,5	16,1	16,5	16,0	16,5
grania w gry komputerowe, pobierania plików z gramami, muzyką, filmami, grafiką	12,4	19,8	22,0	22,7	28,1
czytania on-line, pobierania plików z gazeta- mi lub czasopismami	18,8	18,0	17,4	18,0	29,7
szukania pracy, wysyłania ofert dotyczących zatrudnienia	8,2	9,1	10,4	11,5	13,7
korzystania z usług bankowych	17,1	21,2	25,3	27,5	32,0
sprzedaży towarów lub usług	6,7	5,8	7,9	7,6	9,5
korzystania z Internetu w celu uzupełnienia wiedzy	27,7	30,3	32,7	26,9	31,9

E-administracja

Jednym z kierunków, określonych w *Strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013*, jest wzrost dostępności i efektywności usług administracji publicznej poprzez wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych do przebudowy procesów wewnętrznych administracji i sposobu świadczenia usług.

W 2012 r. odsetek osób korzystających z usług e-administracji wzrósł w skali roku o 4,0 pkt proc. do 31,6%. Co czwarta osoba za pomocą Internetu wyszukiwała informacje na stronach administracji publicznej (wzrost o 4,0 pkt proc.). Najbardziej korzystano z usług e-administracji w celu wysyłania wypełnionych formularzy – 10,6% (wzrost o 1,8 pkt proc.).

Tabl. 10. Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy według celu

Wyszczególnienie	2011	2012
	w % populacji	
Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu	27,6	31,6
w celu:		
wyszukiwania informacji na stronach administracji publicznej.	20,9	24,9
pobierania formularzy urzędowych	14,4	15,1
wysyłania wypełnionych formularzy	8,8	10,6

Korzystanie z urządzeń przenośnych do łączenia się z Internetem poza domem lub miejscem pracy

Najwięcej osób łączy się z Internetem poza domem lub miejscem pracy za pomocą komputerów przenośnych (17,5%) oraz laptopów, notebooków lub netbooków (17,1%). Wśród osób łączących się z siecią za pomocą urządzeń przenośnych największy odsetek stanowią osoby zamieszkujące duże miasta.

Tabl. 11. Osoby korzystające z urządzeń przenośnych do łączenia się z Internetem poza domem w ciągu ostatnich 3 miesięcy według klasy miejsca zamieszkania w 2012 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Duże miasta	Małe miasta	Obszary wiejskie
	w % populacji			
Osoby korzystające z Internetu ogółem	62,3	74,5	62,4	52,4
Osoby łączące się z Internetem poprzez:				
komputery przenośne.	17,5	29,7	14,2	10,5
laptop, notebook lub netbook	17,1	29,3	13,9	10,3
tablet	1,9	3,9	1,0	1,2
urządzenia podręczne	15,4	24,5	13,4	9,9
telefon komórkowy lub smartphone	14,8	23,3	13,0	9,5
inne urządzenie podręczne (np. PDA, odtwarzacz mp3, czytnik e-booków, podręczna konsola do gier itp.)	1,9	3,3	1,6	1,1

E-handel

Osoby zamawiające przez Internet towary lub usługi w czasie 12 miesięcy od daty rozpoczęcia badania w 2012 r. stanowiły ponad 30% badanej populacji, tj. o 0,6 pkt proc. więcej niż przed rokiem. Towarem najczęściej zamawianym przez Internet, tak jak przed rokiem, była odzież i sprzęt sportowy (16,1%). Chętnie zamawiano również pozostałe wyposażenie (meble, pojazdy, artykuły AGD, narzędzia, zabawki oraz biżuterię) – 13,7%. W prównaniu do 2011 r. nieznacznie zmniejszył się odsetek osób zamawiających przez Internet książki, czasopisma oraz oprogramowanie (odpowiednio o 0,4 pkt proc. i 0,3 pkt proc.).

Tabl. 12. Osoby zamawiające przez Internet towary lub usługi w ciągu ostatnich 12 miesięcy według rodzaju zamawianych towarów i usług

Wyszczególnienie	2011	2012
	w % populacji	
Osoby zamawiające przez Internet towary lub usługi	29,7	30,3
ubrania i sprzęt sportowy	15,5	16,1
pozostałe wyposażenie ^a	12,2	13,7
książki, czasopisma	8,7	8,3
sprzęt elektroniczny bez komputerowego	4,8	5,8
artykuły spożywcze i kosmetyki	5,6	6,5
filmy, muzykę	4,7	5,1
sprzęt komputerowy	3,0	3,4
bilety na imprezy sportowe lub kulturalne	4,3	4,5
oprogramowanie (w tym gry)	5,3	5,0
wczasy, wycieczki, zakwaterowanie i bilety	5,1	5,7

a Meble, pojazdy, artykuły AGD, ogrodowe, hobbistyczne, narzędzia, zabawki, biżuteria, dzieła sztuki i bibeloty.

Umiejętności informatyczne

Najczęściej wykonywaną czynnością przez użytkowników komputerów było kopiowanie lub przenoszenie plików, a także używanie poleceń kopiowania i wklejania. Nastąpił znaczny wzrost w skali roku odsetka osób wykonujących przenoszenie plików między komputerami a innymi urządzeniami (o 8,4 pkt proc.). Zmniejszył się natomiast udział tych osób, które korzystając z komputera dotychczas nie wykonywały żadnych z wymienionych w badaniu czynności (z 20,9% w 2011 r. do 19,2% w 2012 r.)

Tabl. 13. Osoby korzystające z komputera i dotychczas wykonujące wybrane czynności (w % osób korzystających z komputera)

Wyszczególnienie	2011	2012
Osoby korzystające z komputera ogółem	69,7	69,3
Osoby wykonujące wybrane czynności:		
kopiowanie, przenoszenie pliku lub folderu	74,6	75,7
używanie poleceń kopiowania lub wklejania	65,3	67,3
korzystanie z podstawowych funkcji matematycznych w arkuszu kalkulacyjnym	47,7	47,6
kompresowanie plików przy pomocy specjalnego programu	34,1	34,3
instalowanie nowych urządzeń	48,5	50,6
pisanie programu komputerowego	8,7	8,3
przenoszenie plików między komputerem a innymi urządzeniami	44,3	52,7
zmienianie lub sprawdzanie ustawień programów	27,9	31,4
tworzenie prezentacji	23,6	28,8
instalowanie lub wymiana systemu operacyjnego	17,1	18,0
Osoby niewykonujące dotychczas żadnych z powyższych czynności	20,9	19,2

Zdecydowana większość użytkowników Internetu, korzystała dotychczas z wyszukiwarek internetowych. Prawie 73% użytkowników Internetu stanowiły osoby, które wysyłały pocztę elektroniczną z załącznikami. O 23,3 pkt proc. wzrósł odsetek (do 63,7%) osób biorących udział w czatach i grupach dyskusyjnych. W 2012 r. odsetek osób niewykonujących żadnych z badanych czynności podczas korzystania z Internetu wyniósł 2,1%, tj. o 1,5 pkt proc. mniej niż przed rokiem.

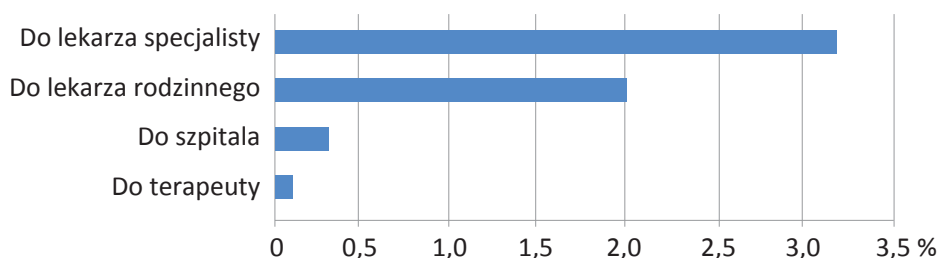
Tabl. 14. Osoby korzystające z Internetu i wykonujące wybrane czynności
(w % osób korzystających z Internetu)

Wyszczególnienie	2011	2012
Osoby korzystające z Internetu ogółem	67,3	67,6
Osoby wykonujące wybrane czynności:		
używanie wyszukiwarki internetowej	94,4	95,8
wysyłanie e-maila z załącznikami	69,5	72,8
branie udziału w czatach, grupach dyskusyjnych . .	40,0	63,7
telefonowanie za pomocą Internetu	37,9	41,5
używanie programów do wymiany plików filmo- wych, muzycznych itp.	23,9	22,6
tworzenie strony internetowej	12,1	10,1
umieszczanie na stronie internetowej lub serwisach społecznościowych własnych tekstów, zdjęć itp.	29,9	35,9
ustawianie w przeglądarce opcji dotyczących bezpieczeństwa	22,2	20,4
wyszukiwanie, pobieranie i instalowanie oprogra- mowania.	31,6	36,7
Osoby niewykonujące żadnych z powyższych czynności	3,6	2,1

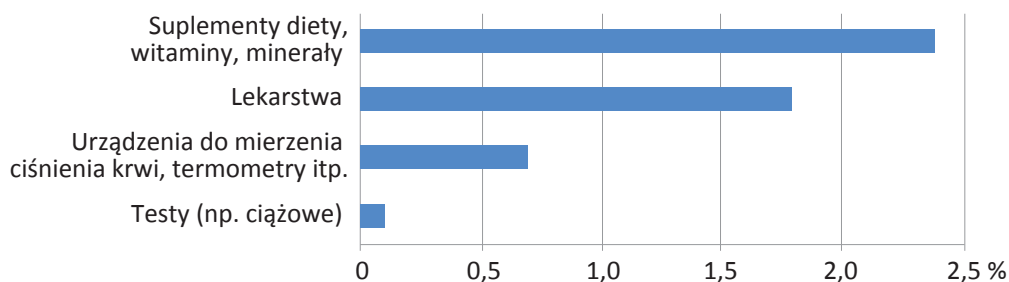
E-zdrowie

W 2012 r. po raz pierwszy badano korzystanie z Internetu w sprawach związanych ze zdrowiem. Udział osób korzystających z Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy w celu umówienia się na wizytę lekarską wyniósł 4,3% badanej populacji. Na podobnym poziomie (3,8%) kształtował się odsetek osób korzystających z Internetu w celu zamówienia produktów związanych ze zdrowiem.

Wykres 9. Odsetek osób korzystających z Internetu w 2012 r. w celu umówienia się na wizytę lekarską

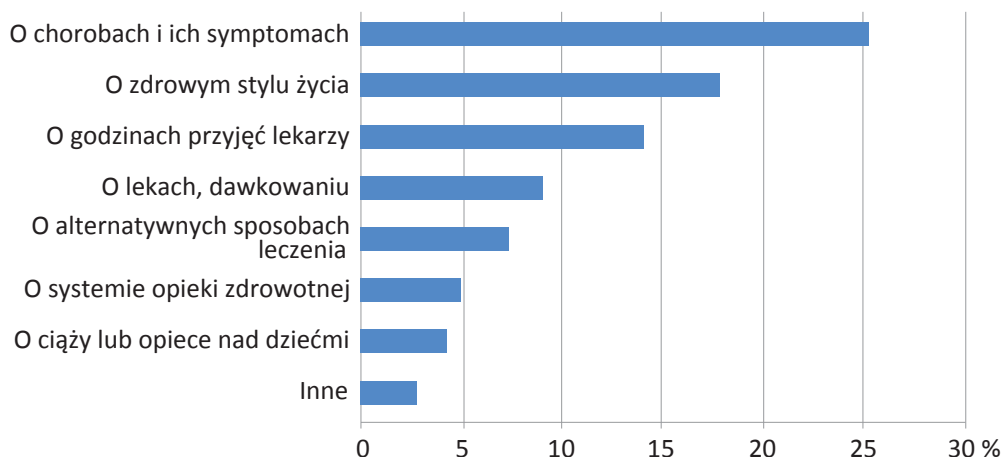

Wykres 10. Odsetek osób zamawiających przez Internet produkty związane ze zdrowiem w 2012 r.

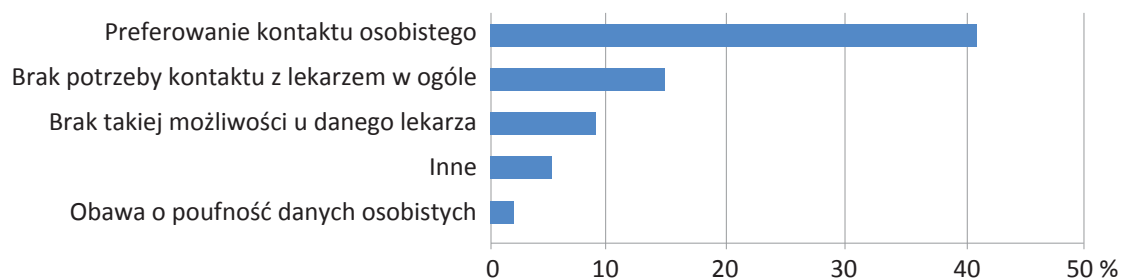
Największy odsetek osób (25,2%) korzystał z Internetu w celu wyszukiwania informacji o chorobach i ich symptomach.

Wykres 11. Odsetek osób szukających w Internecie informacji dotyczących zdrowia w 2012 r.

Jednym z głównych powodów niekorzystania z Internetu w celu skontaktowania się z lekarzem/specjalistą w sprawach dotyczących zdrowia jest preferowanie kontaktu osobistego.

Wykres 12. Odsetek osób niekontaktujących się z lekarzem/specjalistą przez Internet w sprawach dotyczących zdrowia według powodów w 2012 r.

Podsumowanie

- Wykorzystanie komputerów i dostęp do Internetu w przedsiębiorstwach jest powszechny, przekraczając w latach 2008-2012 poziom 90%. Praktycznie wszystkie duże przedsiębiorstwa wykorzystują komputery i mają dostęp do Internetu (powyżej 99%).
- Wraz z upowszechnianiem się nowych technologii dostępowych systematycznie spada korzystanie z modemu analogowego (z 41,6% w 2008 r. do 29,2% w 2012 r.), a wzrasta korzystanie z łączy szerokopasmowych (z 58,7% w 2008 r. do 81,9% w 2012 r.⁸).
- Najczęściej występującą funkcjonalnością stron internetowych przedsiębiorstw jest prezentacja katalogów, wyrobów lub usług. Dynamicznie wzrasta odsetek przedsiębiorstw umożliwiających zamawianie lub rezerwacje on-line (z 6,0% w 2008 r. do 15,1% w 2012 r.).
- Systematycznie wzrasta liczba przedsiębiorstw korzystających z usług e-administracji. W latach 2008-2011 każdy ze wskaźników odnośnie pozyskiwania informacji, pobierania formularzy oraz odsyłania wypełnionych formularzy za pomocą Internetu, wzrósł o ponad 20 pkt proc.
- Zmiany organizacji pracy, korzystanie z technologii mobilnych powodują, że w 2012 r. ponad 1/3 przedsiębiorstw w Polsce wyposaża swoich pracowników w urządzenia przenośne, pozwalające na mobilny dostęp do Internetu w celu pozyskiwania informacji i dostępu do poczty elektronicznej przedsiębiorstwa. Tendencja ta jest najbardziej widoczna w podmiotach dużych, gdzie z tego typu rozwiązań korzysta ponad 3/4 firm.
- Grupą gospodarstw domowych, która od lat osiąga największe wskaźniki w wyposażeniu w komputery i dostępie do Internetu, są gospodarstwa domowe z dziećmi (odpowiednio 94,6% i 91,5%) zamieszkujące duże miasta (79,2% i 75,8%) oraz tereny o wysokim stopniu zurbanizowania (77,5% i 74,8%). W przypadku dostępu do Internetu dystans między dużymi miastami, a obszarami wiejskimi systematycznie się zmniejsza.
- W grupie gospodarstw domowych nieposiadających dostępu do Internetu, niezmiennie od 2008 r. główną deklarowaną przyczyną jest brak potrzeby korzystania z niego. Odsetek gospodarstw domowych wskazujących ten powód nieposiadania łączy internetowych wzrósł z 45,0% do 57,2% w 2012 r.
- Miejszem gdzie zdecydowanie najczęściej korzysta się z komputera oraz Internetu jest dom. Odsetek osób korzystających z komputera w domu wyniósł w 2012 r. 61,1% (przy wzroście o 12,5 pkt proc. w porównaniu do 2008 r.), natomiast udział osób korzystających z Internetu w domu wyniósł w 2012 r. 59,3% (wzrost o 18,9 pkt proc.).
- Od 2008 r. znacznie wzrosła liczba osób korzystających z Internetu z 49,0% do 62,3% w 2012 r. Niezmiennie głównym celem korzystania z Internetu było wysyłanie, odbieranie poczty elektronicznej (38,0% w 2008 r.; 51,1% w 2012 r.).
- Z usług e-administracji korzysta 31,6% osób, czyli o 8 pkt proc. więcej niż w 2008 r.
- Korzystanie z urządzeń przenośnych do łączenia się z Internetem poza domem lub miejscem pracy cieszy się dużym powodzeniem. Odsetek osób wykorzystujących tego typu urządzenia w celu mobilnego łączenia się z Internetem wyniósł w 2012 r. ponad 60%.
- Ponad 30% Polaków w wieku 16-74 lata dokonywało zakupów przez Internet (o 12,3 pkt proc. więcej niż w 2008 r.).
- Ponad trzy czwarte osób korzystających z komputera potrafi kopiować oraz przenosić plik do folderu; 8 osób na 100 potrafi napisać program komputerowy.
- Najczęściej wykonywaną czynnością podczas korzystania z Internetu jest używanie wyszukiwarki internetowej (95,8%).
- W celu umówienia się na wizytę lekarską z Internetu w 2012 r. skorzystało tylko 4,3% osób w wieku 16-74 lata. Najczęściej, prawie jedna czwarta osób, wyszukiwała informacje o chorobach i ich symptomach.

⁸ Od 2010 r. dane prezentowane są łącznie z mobilnym dostępem szerokopasmowym wykorzystującym co najmniej technologię 3G.